

اوقاف

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال دوم | ویژه نامه ۳۱۷ |

موعظه/ آیت‌الله جوادی آملی

در شب قدر از خدا حیات قرآنی طلب کنیم

۲

پای کلام حاج آقا مجتبی تهرانی

روش دعا کردن در شب‌های قدر

۳

مراسم اعتکاف در روزهای پایانی ماه رمضان برگزار می‌شود

نام‌نویسی بیش از ۶ هزار نوجوان در «راه وصل»

۴

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام مهدی یزدی نویسنده کتاب «امیر المؤمنین در کلام امام صادق (ع)»

وصف امیرالمؤمنین (علیه السلام)

از لسان صادق (علیه السلام)

۲

نخستین بار چه کسی لقب «امیرالمؤمنین» را به امام علی (علیه السلام) داد؟

۱

نیمکت زندگی

به غیر عشق چه ورزم؟

رقیه توسلی | سه تا چمدان یک کم نامتعارف و عجیب است، می‌دانم. اما قصه همیشگی «قبله‌جان» همین است. مسافری که دست پُر می‌رود پیش قوم و خویشش. به قول خودش می‌رود که عطر ولایت بگیرد و حالش برگردد.

خواهش می‌کنم تا ترمینال برسانمش. می‌گوید مزاحمت نباشد و هی توی راه دعا می‌کند مشهدی و صحن‌نشین شوم. طعم و عمق دعایش خیلی دلنشین است. «کچله، پشت زیک، بهارنارنج و آویشن خشک شده، مربای گُل، گردوی کاغذی، چادرشب و رُب آلو بیلاقی» را مطمئنم که منظم چیده لابه‌لای اسبابش. مطمئنم برای نوه تازه به دنیا آمده خواهرش عروسک پارچه‌ای هم دوخته. تسبیح پانزده شانزده رنگ هم درست کرده برای عروس برادرش. که زمین و زمان را جویده و تَرِب سیاه گیر آورده برای سنگ کلیه عمه جانش. مگر می‌شود ندانم! با قبله‌جان مشهدی چند سالی‌ست توی مؤسسه حشرونشر دارم و می‌دانم چقدر عشق اقوام است و به تک نگشان ارادت دارد.

بی‌آنکه سؤال کنم، رو به خیابان می‌گوید: الهی نور به قبرش بریزه! آقا خدایارمزم هر وقت و ساعت می‌دید که چمدون برگشتم می‌بندم آهش می‌گرفت. هی قدم می‌زد و نهیب‌دار می‌گفت: «چرا دختر به راه دور دادی؟» و با لیخنند ادامه می‌دهد: از این طرفم، مَرَدَم محمد حاجی نگم که چقد یکسره غُر که «ای دل غافل آبت نبود، نونت نبود، زن اونور نقشه آخه برا چی چیات بود؟»

با هم می‌خندیم و او طبق معمول چشمکی می‌زند که: «مو پچه می‌سَدم» و پشت‌بندش می‌خواند:

به غیر عشق چه ورزم... چه کار بهتر از این؟ کجاست واقعا و دل چند تکه‌اش کجایی‌ست؟ تهران! کلام هر روز قبله‌جان است. نگاهش می‌کنم. هنوز صورتش سمت خیابان است و معطوف رفت و آمد آدم‌ها. نمی‌دانم شاید دارد به این فکر می‌کند اهل کجاست واقعا و دل چند تکه‌اش کجایی‌ست؟ خراسان که پچه‌ها و جگرگوشه‌هایش زندگی می‌کنند؟ خراسان امام رثوف! خراسانی که ریشه و نیکنانش آنجا نفس کشیدند؟ یا مازندران! که چهل سالی می‌شود مهاجرت کرده به خاکش و از چارگوشش خاطره دارد؟

دکتر مالک رحمتی در آیین اختتامیه نخستین دوره جایزه بین‌المللی قرآنی «الرضوان» اعلام کرد .....

آمادگی آستان قدس رضوی برای تشکیل مجمع بین‌المللی معلمان قرآن

۴

درباره زندگی و خدمات استاد محمدتقی شریعتی در سالروز درگذشت او

پیر حکیم جوان‌شناس

قرآن استاد محمدتقی شریعتی بود که به طور مرتب و هفتگی در منازل مختلف شهر مشهد برگزار می‌شد. مدتی بعد، دفتر اصلی کانون در کوچه مخابرات، واقع در محله چهارباغ مشهد افتتاح شد؛ اما استاد ترجیح می‌داد جلسات را در منازل و مکان‌های مختلف شهر برگزار کند. در همین جلسات بود که برای نخستین بار، معارف اسلامی در قالب زبان نو و به‌روز در اختیار جوانان قرار گرفت. جذابیت مفاهیم و البته هنر ارائه آن‌ها توسط استاد، بسیاری از جوانان محصل و بعدها دانشجویمان دانشگاه مشهد را به کانون نشر حقایق اسلامی کشاند و به این ترتیب، تربیت اسلامی جوانان تحصیلکرده در مشهد آغاز شد؛ جوانانی که بعدها و در جریان رویدادهایی مانند نهضت ملی شدن صنعت نفت و انقلاب اسلامی، به ایفای نقش‌های

مهم و اساسی پرداختند. استاد شریعتی مدتی پس از آغاز درس تفسیر قرآن، درس تفسیر نهج‌البلاغه را با هدف بیرون آوردن این کتاب ارزشمند و ذخیره بزرگ عالم بشری از غربت آغاز کرد. تلاش‌های او را در این زمینه باید در زمره نخستین تلاش‌ها برای احیای جایگاه نهج‌البلاغه در جامعه مسلمان ایران بدانیم. کانون نشر حقایق اسلامی با محوریت استاد شریعتی، در مدت چند سال به دژی مستحکم برای مقابله با تفکرات الحادی و مادی‌گرایانه مبدل شد و وجودش، تفکرات مارکسیستی و فعالیت‌های جریان چپ را در مشهد به چالش کشاند و بیش از سه دهه این نقش را بر عهده داشت. بعدها استاد با دعوت شهید مطهری به تهران رفت و برنامه سخنرانی‌هایش در حسینیه ارشاد در زمره بهترین و پُرآقبال‌ترین برنامه‌های این مکان فرهنگی بود. این استاد ارجمند و معلم بزرگوار، سرانجام در ۳۱ فروردین سال ۱۳۶۶ دار فانی را وداع گفت و در حرم مطهر رضوی به خاک سپرده شد.

تولد کانون

جلسات قرآن استاد محمدتقی شریعتی، از پاییز سال ۱۳۲۰ توسعه بیشتری پیدا کرد. با همت برخی متدینان شهر مشهد، کانونی با عنوان «کانون نشر حقایق اسلامی» تأسیس شد. محوریت فعالیت این کانون، درس تفسیر

خبر

دیدار تولیت آستان قدس رضوی با خانواده ایثارگر ارتش

حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مروی با همراهی امیر سرتیپ رضا آذریان؛ فرمانده قرارگاه منطقه‌ای شمال شرق نیروی زمینی ارتش در منزل شهید عالی‌مقام «سیدمحمد اتحادی»، جانباز سرافراز «سیدعلی اکبر امینی» و آزاده غیور «محمدرضا یزدی پناه» حضور یافت و با قدردانی از رشادت‌ها و جانبازی‌های رزمندگان دوران دفاع مقدس، یاد و خاطره حماسه‌های بزرگ ارتش جمهوری اسلامی را در دفاع از کشور گرامی داشت.

وی ارتش جمهوری اسلامی را یکی از ارکان و مظاهر اقتدار نظام مقدس اسلامی خواند و اظهار کرد: رنج و دشواری‌هایی که رزمندگان، آزادگان و خانواده معظم شهدا در راه دفاع از اسلام و این مرز و بوم متحمل شدند، حماسه ماندگاری در تاریخ این کشور است. تولیت آستان قدس رضوی شجاعت، مقاومت و آزادگی آزادگان در دوران اسارت را ستود و آن را برگرفته از غیرت دینی و ایمان قوی رزمندگان اسلام دانست و عنوان کرد: آزادگان سرافراز نماد استقامت، ایثار و غیرت دینی ملت ایران هستند که آزادگی را در اسارت معنا بخشیدند.

وی صبر و ایثار همسران و خانواده‌های رزمندگان را ستود و گفت: خانواده‌های معزز جانبازان، آزادگان و شهیدان که عزتمندانه روزهای سخت انتظار و دوری از عزیزانشان و دردها و آلام جانبازان را تحمل کرده‌اند، سهم قابل توجهی در پیروزی‌های ملت ایران و عزت و اقتدار امروز کشور دارند. یاداش حقیقی مجاهدت‌های رزمندگان و جانبازان در روز قیامت از سوی خداوند متعال عنایت خواهد شد و ظرف این دنیا برای اعطای این پاداش‌ها کوچک است.

منبرمجازی

منشأگرفتاری‌ها

شیخ حسین انصاریان | در قرآن مجید آیه‌ای هست که می‌فرماید: «علیکم انفسکم» در حق خودتان فکری کنید. شما که سر سفره عالم الهی نشستید و از همه نعمت‌ها برخوردارید. پس منشأ این همه گرہ در زندگی چیست؟ منشأ آن عالم طبیعت نیست. منشأ آن سفره پروردگار عالم نیست، رحمت الهی نیست باید یک منشأ دیگری داشته باشد! این منشأ را در خودتان جست‌وجو کنید بگردید پیدا کنید. کاوش کنید. ائمّه(ع) ما منشأ همه این مشکلات را توضیح می‌دهند. وجود مبارک امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب(ع) می‌فرماید: سختی‌ها و مشکلات و رنج‌ها و بن‌بست‌ها برای انسان مستمرگر تأدیپ است. خدا می‌خواهد بیدار و بینایش کند که شما عمری نمک خوردید و نمکدان شکستید دست‌کم به خودتان رحم کنید و توجه کنید. البته این پلاها و مشکلات برای مردم مؤمن، امتحان الهی است که تا کجا با خدا و اهل بیت(ع) می‌مانند.

امام صادق (ع) می‌فرماید: وقتی گناه انسانی زیاد شود و به جایی برسد که راه جبران نداشته باشد و نتواند از کسانی که به آن‌ها ظلم کرده حلالیت بطلبد و نتواند پیدایشان کند؛ خدا او را گرفتار غصه شدید می‌کند که همیشه ناراحت و غمگین باشد. تا خدا گناهانش را جبران کند... خودش که بلد نبود جبران کند. در حقیقت می‌خواهد بگوید بنده من خودت نتوانستی جبران کنی من جبران می‌کنم.

امام صادق(ع) می‌فرماید: خدا به موسی(ع) فرمود در مخلوقاتم هیچ چیزی پیش من محبوب‌تر از بنده مؤمنم نیست. موسی! اگر من بنده‌ام را گرفتار کنم به خاطر چیزی است که به خیر اوست و من به مصلحت بنده‌ام آگاه‌ترم. حالا که گرفتاری مالی پیدا کرده است وظیفه‌اش چیست؟ «فلیصبر علی بلاء» و از عرصه ایمان به من و ارتباط با من بیرون نرود و بایستد. مگر ایوب(ع) و یعقوب(ع) صبر نکردند؟ مگر پیغمبر اسلام ۲۳ سال صبر نکرد؟ مگر در گودال قتلگاه، ابی عبدالله(ع) اعلام نکرد «صبرت علی بلائک» ما هم باید به آن‌ها اقتدا کنیم؛ صبر کنیم. گله‌مند از پروردگار نشویم. نعمت‌هایی که از من در نزدش است شکر کند. به آنچه پروردگارش برایش حکم کند خشنود باشد.